

[Ragnhild Andersen.]

bolig. Det at have en god og sund til familiens behov svarende bolig burde være en selvfølge, en menneskeret, som der var let og billig adgang til, og som der ikke kunne spekuleres med, ikke kunne sjakres og drives åger med.

En sådan lejelov har lejerbefolkningen, de ca. 700 000 lejere ud over landet, fremsat ønske og krav om lige siden 1945. Som et resultat af lejernes ønske om en virkelig beskyttelseslovgivning for lejerne fremsatte det ærede medlem hr. Kjærboel i oktober 1949 sit lejelovforslag, der blev hilst med glæde af lejerbefolkningen som et betydeligt fremskridt. Ganske vist var der skønhedsfejl i forslaget, som mit parti allerede dengang påpegede, der manglede visse ting som f. eks. ejernes ufravigelige pligt til den indvendige vedligeholdelse og lejernes indflydelse på varmeindkøb o. lign., der manglede også forbud mod opsigelse i fremlejerforhold oprettet efter 1. juni 1947, men selv med disse skønhedspletter var og er det kjærboelske lejelovforslag et sundt barn ved siden af det misfoster af en lejelov, rigsdagsflertallet har sat i verden, og som sandelig ikke er blevet kønner af de sidste ændringer fra udvalgsbehandlingen. Det betragtes med god grund som moralsk fordømmeligt at lade sit eget afkom i stikken. Det ærede medlem hr. Kjærboel og hans parti har imidlertid, det må siges, skammelige slået hånden af sit eget ved den pagt eller det forlig, som nu er indgået mellem socialdemokrater, venstre, konservative og radikale, og som i virkeligheden er en pagt med grundejerne. Mit parti finder, at det kjærboelske barn ikke bør gå i graven på den facon, hertil er det for levedygtigt. Mit parti tillader sig derfor som modforslag til den foræring til grundejerne, der ligger på bordet i ministerens forslag, at stille det ærede medlem hr. Kjærboels forslag af oktober 1949, og idet jeg navnlig erindrer det høje ting om dets gode sider, vil jeg indtrængende opfordre det ærede medlem hr. Kjærboel, det ærede medlem hr. Ingvar Dahl og øvrige socialdemokratiske ærede medlemmer og radikale ærede medlemmer i denne sal til at slutte op om dette forslag, der jo nødigt skulle komme til at gå ind i historien som et rent og skært socialdemokratisk paradedorslag.

Det store gode i det kjærboelske lejelovforslag, som nu er mit partis forslag, var først og fremmest bestemmelsen om totalt at slette 1939-grænsen mellem gammelt og nyt byggeri, hvorved der blev generelt huslejestop. Efter dette forslag var ingen grundejer-spekulation mulig, ingen spekulation i højere

leje mulig, og alle lejligheder ville blive beskyttet mod opsigelse. Det generelle huslejestop og den almindelige beskyttelse mod opsigelse var de hovedkrav, som lejerne havde gjort gældende lige siden 1945. En anden vigtig bestemmelse til beskyttelse af lejerne gik ud på — og går altså i dag ud på — at ophæve § 34, stk. 2, hvorved ågerparagrafferne bliver sat i kraft i fuldt omfang, således at ingen skulle kunne sjakre og lave åger på menneskers behov for en bolig. En tredje vinding var forbudet mod frivillige overenskomster mellem ejere og lejere i bestående lejemål.

Disse hovedbestemmelser gjorde det kjærboelske lejelovforslag til et betydningsfuldt fremskridt. Mit parti fremsætter nu dette forslag som ændringsforslag, fordi det vil være en stor gevinst for lejerbefolkningen at få det gennemført i stedet for det grundejerforslag, som ligger på bordet, og fordi det i den givne situation må være et forslag, der kan samle flere end mit parti og dermed bremse den husleje-forhøjelse, der er sat på dagsordenen her i dag; thi i dag skal det jo vise sig, om det kjærboelske forslag er andet og mere end et socialdemokratisk parade-nummer. Vi kommunister kunne med fuld ret have lavet et forslag, der rakte betydeligt videre. Vi kunne have foreslået en lejelov, således som vi kommunister ønsker den skulle se ud, og yderligere have foreslået for det første, at ejerne opretter et vedligeholdelsesfond, som er ufravigeligt og forpligter dem til den indvendige vedligeholdelse, for det andet at der blev gennemført lejerkontrol med brændselsindkøb og med ansættelse af varmemester, og for det tredje, at der blev gennemført forbud mod opsigelse i fremlejerforhold indgået efter den 1. juni 1947. Det er mit partis opfattelse, at disse bestemmelser bør have deres plads i en virkelig lejelov, som vi kommunister mener den bør se ud, og jeg kan sige, at vi agter at vende tilbage til disse spørgsmål. Vi har imidlertid afholdt os fra at stille ændringsforslag i den henseende i dag, fordi vi i den givne situation anser det for vor første pligt at standse den urimelige og umotiverede leje-forhøjelse, et flertal af partierne foreslår i dag, og sætte noget bedre i stedet. Jeg opfordrer derfor i dag ærede medlemmer af socialdemokratiet og det radikale venstre til at stemme for det ærede medlem hr. Kjærboels eget forslag af 6. oktober 1949 og til ved afstemningen at forkaste den foræring til grundejerne, som det thestrupske forslag er udtryk for.

Allerede ved første behandling gik jeg udforligt ind på de enkelte paragraffer i det